સંસ્કૃત

ધોરણ-૮

દ્વિતીય સત્ર

વાર્ષિક માસવાર આયોજન

વર્ષ – ૨૦૨૪/૨૫

આવા દરેક ધોરણના વિષયવાર આયોજન
શિક્ષણ સાગર એપ્લીકેશનમાં ઉપલબ્ધ છે.

નવેમ્બર માસનું પાઠ આયોજન
(1) पुत्री मम खलु निद्राति

અધ્યયન નિષ્પતિ :

1.8.1 સરળ પદ્યો તેમજ ટૂંકી વાર્તા બોધકથા પ્રસંગ કથા સાંભળીને સમજી શકશે.

4.8.7 ઉદાહરણના આધારે સંસ્કૃત ભાષામાં નવાં વાક્યો લખી શકશે.

5.8.2 સંસ્કૃત ભાષામાં સામાન્ય વ્યવહારમાં ઉપયોગી સંભાષણ કરી શકશે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- ગીતનું આદર્શ પઠન
- વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા મૂકપઠન
- અપરિચિત શબ્દોની સમજ
- ગીતનું આદર્શ ગાન
- વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા સમુહ ગાન
- ગીતનો અભિનય
- માતાનો પુત્રી પ્રત્યેનો પ્રેમ
- કાવ્યમાં વપરાયેલા જુદાં જુદાં પ્રાણીઓનાં નામ તથા તેના અવાજો.
- સ્વાધ્યાય ચર્ચા

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ ગીતનું આદર્શ પઠન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા મૂકપઠન કરાવીશ. ગીતમાં આવતાં અપરિચિત શબ્દો સમજાવીશ. ગીતનું આદર્શ ગાન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ સમુહમાં ગાન કરશે. વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા ગીતનો અભિનય કરાવીશ. માતાનો પુત્રી પ્રત્યેનો પ્રેમ સમજાવીશ. ગીતમાંથી મળતાં ઉચ્ચ વિચારો, મૂલ્યો જણાવીશ. કાવ્યમાં વપરાયેલાં જુદા – જુદા પ્રાણીઓના નામ તથા તેના અવાજો બતાવીશ. સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરોની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખશે.

પ્રવૃત્તિ / પ્રોજેક્ટ / રમત

-

મૂલ્યાંકન

- પ્રાણીઓ, પક્ષીઓના નામ સંસ્કૃતમાં લખવા જણાવીશ.
- સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

ડિસેમ્બર માસનું પાઠ આયોજન
(2) खेल महोत्सव

અધ્યયન નિષ્પતિ :

3.8.1 સંધિયુક્ત શબ્દો સાથેના વાક્યો તેમજ નાના ફકરાઓનું શુદ્ધ વાચન કરી શકશે.

3.8.2 ગદ્યાંશોનું આરોહ અવરોહ અને હાવભાવ સાથે વાંચન કરી શકશે.

4.8.3 પાઠ્યપુસ્તકના આધારે પૂછેલા સાદા પ્રશ્નોના જવાબ સંસ્કૃતમાં લખી શકશે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- પાઠનું આદર્શ વાંચન
- વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા વાંચન
- અપરિચિત શબ્દોના અર્થ
- પાઠમાં આવતીક્રિયાઓનો અભિનય
- અ◌ેકવચન તથા બહુવચનની સમજ
- જીવનમાં રમતનું મહત્વ
- વર્તમાનકાળ તથા ભવિષ્યકાળના રૂપો

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક
- ફ્લેશકાર્ડ

શિક્ષક વિદ્યાર્થિની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ પાઠનું આદર્શ વાંચન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા વાંચન કરાવીશ. અપરિચિત શબ્દો, ફ્લેશ કાર્ડ પર દર્શાવી અર્થ બતાવીશ.પાઠમાં આવતી ક્રિયાઓ અભિનય દ્વારા બતાવીશ. ક્રિયા દ્વારા એકવચન તથા બહુવચનની સમજ આપીશ. જીવનમાં રમતનું મહત્વ સમજાવીશ. ભવિષ્યકાળના તથા વર્તમાનકાળનાં રૂપોનો અભ્યાસ કરાવીશ. સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરોની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ ઉત્તર લખશે.

પ્રવૃત્તિ / પ્રોજેક્ટ / રમત -

મૂલ્યાંકન

- સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

ડિસેમ્બર માસનું પાઠ આયોજન
(3) प्रहेलिका

અધ્યયન નિષ્પતિ :

1.8.1 સરળ પદ્યો તેમજ ટૂંકી વાર્તા બોધ કથા પ્રસંગકથા સાંભળીને સમજી શકશે

4.8.3 પાઠ્યપુસ્તકના આધારે પૂછેલા સાદા પ્રશ્નોના જવાબ સંસ્કૃતમાં લખી શકશે.

4.8.7 ઉદાહરણના આધારે સંસ્કૃત ભાષામાં નવાં વાક્યો લખી શકશે.

4.8.11 કંઠસ્થ કરેલ સુભાષિત કે પદ્યના કોઈ ભાગનું લેખન કરી શકશે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- પ્રહેલિકાઓનું પઠન
- વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા પઠન
- પ્રહેલિકાનું આદર્શગાન
- વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા સમુહગાન
- વિવિધ ઉદાહરણ દ્વારા પ્રહેલિકાના ખંડોની સમજૂતિ
- વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા પ્રહેલિકાનો જવાબ
- પ્રહેલિકા શોધવાની પ્રવૃત્તિ
- સ્વાધ્યાય ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક

શિક્ષક વિદ્યાર્થિની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ પ્રહેલિકાનું પઠન કરાવીશ. વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા પઠન કરાવીશ. પ્રહેલિકાનું આદર્શ ગાન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા સમુહગાન કરાવીશ. વિવિધ ઉદાહરણો બતાવી પ્રહેલિકાના ખંડોને સમજાવીશ. જરૂરી અપરિચિત શબ્દો અનુવાદથી સમજાવીશ. વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા પ્રહેલિકાનો જવાબ મેળવવાનો પ્રયત્ન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ જવાબ આપશે. બીજી આવી પ્રહેલિકા શોધી લાવવાની પ્રવૃત્તિ કરાવીશ. સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરોની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખશે.

પ્રવૃત્તિ / પ્રોજેક્ટ / રમત

-

મૂલ્યાંકન

- પ્રહેલિકા શોધી લાવવા જણાવીશ.
- સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

જાન્યુઆરી માસનું પાઠ આયોજન
(4) प्रेरणादीप: चाणक्य

અધ્યયન નિષ્પતિ :

1.8.1 સરળ પદ્યો તેમજ ટૂંકી વાર્તા બોધકથા પ્રસંગકથા સાંભળીને સમજી શકશે.

3.8.3 સાદી સરળ વાતચીત અને વર્ણન ને લગતા ચાર જેટલા વાક્ય બોલી શકશે

3.8.1 સંધિયુક્ત શબ્દો સાથેના સ્વતંત્ર વાક્યો તેમજ નાના ફકરાઓનું શુદ્ધ વાચન કરી શકશે.

4.8.7 ઉદાહરણના આધારે સંસ્કૃત ભાષામાં નવાં વાક્યો લખી શકશે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- સંવાદોનું આદર્શ વાંચન
- વિદ્યાર્થીઓની બે – બેની જોડીમાં સંવાદોનું વાંચન
- નવા ક્રિયાપદોનો અભિનય સાથે પરિચય
- એકવચનની સમજણ
- સંવાદોનું નાટ્યીકરણ
- સંવાદોનું અનુલેખન
- વિષયવસ્તુનું સ્પષ્ટીકરણ
- સ્વાધ્યાય ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક
- ચાણક્યના ચિત્રો

શિક્ષક વિદ્યાર્થિની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ સંવાદોનું આદર્શ વાંચન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓની બે – બે ની જોડીમાં સંવાદોનું વાંચન કરાવીશ. પાઠમાં આવતાં નવા ક્રિયાપદોનો અભિનય સાથે પરિચય આપીશ. એકવચન તથા બહુવચનની સમજણ આપીશ. સંવાદોનું નાટ્યીકરણ કરાવીશ. સંવાદોનું અનુલેખન કરાવીશ. પાઠમાં આવતાં મૂલ્યોની સમજણ આપવા વિષયવસ્તુનું ઉદાહરણ દ્વારા સ્પષ્ટીકરણ કરીશ. સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરોની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખશે.

પ્રવૃત્તિ / પ્રોજેક્ટ / રમત

-

મૂલ્યાંકન

- સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

જાન્યુઆરી માસનું પાઠ આયોજન
(5) प्रभात वर्णनम

અધ્યયન નિષ્પતિ :

1.8.1 સરળ પદો તેમજ ટૂંકી વાર્તા બોધ કથા પ્રસંગ કથા સાંભળીને સમજી શકશે.

2.8.3 સાદી સરળ વાતચીત અને વર્ણનને લગતા ચાર જેટલા વાક્ય બોલી શકશે

3.8.3 સાદી સરળ વાતચીત અને વર્ણનને લગતાં ચાર જેટલાં પદવાળાં વાક્યો વાંચી શકશે.

4.8.2 સાદા તેમજ જોડાક્ષર યુક્ત પદો સાથેના પરિચ્છેદનું શ્રુતલેખન કરીશકશે

4.8.3 પાઠ્યપુસ્તકના આધારે પૂછેલા સાદા પ્રશ્નોના જવાબ સંસ્કૃતમાં લખી શકશે.

4.8.4 દિનચર્યા, પ્રસંગવર્ણન તથા કથાને લગતાં વાક્યોનું સ્વતંત્ર લેખન કરી શકશે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- શિક્ષક દ્વારા કાવ્યનું આદર્શ પઠન

- વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા મૂકપઠન
- કાવ્યનું ગાન
- વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા સમુહગાન
- કાવ્યમાં આપેલ ચિત્રોનું વર્ણન
- પ્રભાત સમયે પ્રાકૃતિમાં થતાં ફેરફારોની જાણકારી
- ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી
- સ્વાધ્યાય ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક

શિક્ષક વિદ્યાર્થિની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ કાવ્યનું આદર્શ પઠન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા મૂકપઠન કરાવીશ. કાવ્યના અપરિચિત શબ્દોનો પરિચય કરાવીશ. કાવ્યનું યોગ્ય રાગ – ઢાળ સાથે ગાન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ સમુહગાન કરશે. કાવ્યમાં આપેલ ચિત્રનું વર્ણન કરીશ. પ્રભાત સમયે પ્રકૃતિમાં થતાં ફેરફાર વિશે જણાવીશ. ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી કરીશ. સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરોની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખશે.

પ્રવૃત્તિ / પ્રોજેક્ટ / રમત

-

મૂલ્યાંકન

- કાવ્ય કંઠસ્થ કરવા જણાવીશ.
- સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

જાન્યુઆરી માસનું પાઠ આયોજન

(6) रमणीय नगरी

અધ્યયન નિષ્પતિ :

4.8.3 પાઠ્યપુસ્તકના આધારે પૂછેલા સાદા પ્રશ્નોના જવાબ સંસ્કૃતમાં લખી શકશે.

2.8.3 સાદી સરળ વાતચીત અને વર્ણનને લગતા ચાર જેટલા વાક્ય બોલી શકશે

4.8.8 સરળ ગુજરાતી વાક્યોનું સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરી શકશે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- શિક્ષક દ્વારા પાઠનું આદર્શ વાંચન
- વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા વ્યક્તિગત વાંચન
- પાઠમાં આવતા અપરિચિત શબ્દોની સમજૂતી
- ગાંધીનગર ગુજરાતની રાજધાની વિશેષતાઓ
- પોતાના ગામ શહેરની વિશેષતાઓ
- સ્વાધ્યાય ચર્ચા પ્રશ્નોત્તરી

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક

શિક્ષક વિદ્યાર્થિની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ પાઠનું આદર્શ વાંચન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા પાઠનું વારાફરતી વાંચન કરાવીશ. પાઠમાં આવતા પરિચિત શબ્દો સમજાવીશ. ગાંધીનગર ગુજરાતની રાજધાની વિશે વિગતે સમજાવીશ. ગાંધીનગર ની વિશેષતાઓ વિશે સમજાવીશ. પોતાના ગામ કે શહેર ની વિશેષતાઓ વિશે સંસ્કૃતમાં વાક્ય બોલવા જણાવીશ. સ્વાધ્યાય ના પ્રશ્નોના ઉત્તરો ની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ ઉત્તર લખશે.

પ્રવૃત્તિ / પ્રોજેક્ટ / રમત

-

મૂલ્યાંકન

- સ્વાધ્યાય ના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

ફેબ્રુઆરી માસનું પાઠ આયોજન
(7) सुभाषितानि

અધ્યયન નિષ્પતિ :

4.8.3 પાઠ્યપુસ્તકના આધારે પૂછેલા સાદા પ્રશ્નોના જવાબ સંસ્કૃતમાં લખી શકશે.

4.8.11 કંઠસ્થ કરેલ સુભાષિત કે પદ્યના કોઈ ભાગનું લેખન કરી શકશે

5.8.2 સંસ્કૃત ભાષામાં સામાન્ય વ્યવહારમાં ઉપયોગી સંભાષણ કરી શકશે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- શિક્ષક દ્વારા શુદ્ધ ઉચ્ચારણ સાથે પઠાન
- વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા મુકપઠન
- સુભાષિતોમાં આવતા પરિચિત શબ્દોની સમજ
- સુભાષિતોનું લયબદ્ધ ગાન
- વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા સમુહ ગાન
- પ્રાર્થનામાં સુભાષિતોનું ગાન
- સુભાષિતોમાંથી મળતા વિચારો તથા મૂલ્યોની સમજ
- સુભાષિતોનું લેખન
- સ્વાધ્યાય ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ શુદ્ધ ઉચ્ચારણ સાથે પઠન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા મુક્ત પઠન કરાવીશ. સુભાષિતો માં આવતા શબ્દો ની સમજ આપીશ. વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ શુદ્ધ ઉચ્ચાર સાથે સુભાષિતોનું લયબદ્ધગાન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પાસે અનુદાન કરાવીશ. વિદ્યાર્થીઓ સમૂહમાં તથા વ્યક્તિગત ગાન કરશે. પ્રાર્થનામાં સુભાષિતોનું ગાન કરાવીશ. સુભાષિતોમાંથી મળતા ઉચ્ચ વિચારો તેમજ મૂલ્યોને સમજાવીશ. સુભાષિતો નું લેખન કરાવીશ. સ્વાધ્યાય ના પ્રશ્નોના ઉત્તરો ની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખશે.

મૂલ્યાંકન

- સુભાષિતો કંઠસ્થ કરવા જણાવીશ
- સ્વાધ્યાય ના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.

માર્ચ માસનું પાઠ આયોજન
(૮) मनुष्य सिंहयो: मैत्री

અધ્યયન નિષ્પતિ :

1.8.1 સરળ પદ્યો તેમજ ટૂંકી વાર્તા બોધ કથા પ્રસંગકથા સાંભળીને સમજી શકશે.

4.8.3 પાઠ્યપુસ્તકના આધારે પૂછેલા સાદા પ્રશ્નોના જવાબ સંસ્કૃતમાં લખી શકશે.

3.8.1 સંધિયુક્ત શબ્દો સાથેના સ્વતંત્ર વાક્યો તેમજ નાના ફકરાઓનું શુદ્ધવાચન કરી શકશે.

3.8.3 સાદી સરળ વાતચીત અને વર્ણન ને લગતા ચાર જેટલા વાક્ય બોલી શકશે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- શિક્ષક આવૃત્તિ માં આપેલ વાર્તા નું કથન દ્વારા વિષય પ્રવેશ
- લઘુકથા નું કથન
- વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા એકમ નું નાટ્યીકરણ
- અપરિચિત શબ્દોની સમજ
- વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા વ્યક્તિગત વાંચન
- ઉચ્ચારણ સાથે શબ્દોનું અનુલેખન

- સ્વાધ્યાય ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક
- પ્રાણીઓના મોહરા
- ચિત્ર વાર્તાઓ

શિક્ષક વિદ્યાર્થિની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓને આવૃત્તિમાં આવેલ વાર્તા કહી સંભળાવી વિષય પ્રવેશ કરીશ. આપેલ લઘુકથા કહી સંભળાવીશ. નાટ્યીકરણ માટે વિદ્યાર્થીઓને સંવાદ સોપીશ. નાટ્યીકરણ કરાવીશ. અપરિચિત શબ્દો ની વિવિધ પ્રવૃત્તિ પ્રયુક્તિ દ્વારા સમજ આપીશ. વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ એકમ વાર્તાનું આદર્શ વાંચન કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પાસે વારાફરતી વાંચન કરાવીશ. ઉચ્ચારણ સાથે શબ્દોનું અનુલેખન કરાવીશ. સ્વાધ્યાય ના પ્રશ્નોના ઉત્તરો ની ચર્ચા કરીશ. વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખશે.

મૂલ્યાંકન

- વાર્તા તૈયાર કરવા જણાવીશ.
- સ્વાધ્યાય ના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખવા જણાવીશ.

માર્ચ માસનું પાઠ આયોજન

ભાષા સજ્જતા

અધ્યયન નિષ્પતિ :

- સામાન્ય વાતચીતમાં ઉપયોગી વ્યાકરણના મુદ્દાઓ જાણે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- કૃદંતની સમજ
- સંબંધક ભૂતકૃદંત
- હેત્વર્થ કૃદંત
- વિધ્યર્થ કૃદંત
- ભૂતકાળ ના પ્રકાર
- અવયવો તથા તેના ઉપયોગો
- સ્વાધ્યાય લેખન

શૈક્ષણિક સાધન :

- પાઠ્ય પુસ્તક

શિક્ષક વિદ્યાર્થિની પ્રવૃત્તિ :

વિદ્યાર્થીઓને કૃદંતની સમજ આપીશ. સંબંધક ભૂતકૃદંત ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવી. હેત્વર્થ કૃદંતની ઉદાહરણ દ્વારા સમજ આપીશ. વિધ્યર્થ કૃદંતની ઉદાહરણ દ્વારા સમજ આપીશ. ભૂતકાળના ત્રણ પ્રકારો જણાવીશ. હ્યસ્તન ભૂતકાળના ઉદાહરણ દ્વારા પરિચય આપીશ. અવ્યવની વ્યાખ્યા સમજાવીશ. અવયવોના ઉપયોગ જણાવીશ. વિદ્યાર્થીઓ સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખશે.

પ્રવૃત્તિ / પ્રોજેક્ટ / રમત

-

મૂલ્યાંકન

- સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખવા જણાવીશ.